

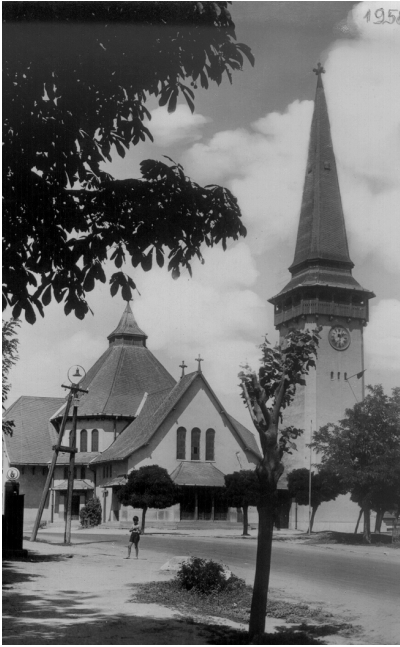

kurátora volt az egyháznak, amiről több bejegyzés is tanúskodik a presbiteri jegyzőkönyvekben. A református egyháznak Ógyallán bőkezű támogatója volt a Konkoly Thege család, Hirsch báró, a Lénárt család, a Steiner család és több gazdag földirtokos.

A SZECESSZIÓS SZENT LÁSZLÓ R. K. TEMPLOM A PLÉBÁNIA ÉPÜLETÉVEL

A római katolikus egyház már 1909-től fontolgatta a plébánia épületének rekonstrukcióját. Az egyház 1909 - 1922 évek közötti hivatalos levelezéséből, amelyre már fentebb hivatkoztunk, nyilvánvaló, hogy az 1909. évből származó leveleknek gyakori témája volt az ógyallai római katolikus paplak nem megfelelő építészeti állapota. Rajner Lajos, esztergomi püspök 7680. sz. levele, melyet 1909. december 13-án írt a komáromszentpéteri alesperesnek, úgy zárja a kalendáriumi évet, hogy az ügyben a Magyar Királyi Vallás- és Közoktatási Minisztériumhoz fordult. Az 1910. év levelezése szintén foglalkozik az ógyallai egyházi épületek felújításával. Az Esztergomban 1910. január 7-én kelt, 68. számú levélből a következőket tudhatjuk meg: az ógyallai plébános azt a feladatot kapta, hogy az illetékes magyar királyi államépítészeti hivattalal vizsgálta meg az egyházépületeket, és a helyreállítási munkákhoz szükséges terveket és a költségvetést „a legszigorúbb takarékoság szem előtt tartása mellett” készíttesse el. A plébánia építészeti felülvizsgálata során kiderült, hogy az épületet rossz állapotára való

28. Medgyaszay István: Szent László r. k. templom, Ógyalla(terv 1912). Fényképfelvétel 1958-ból.

tekintettel felújítani nem lehet, helyette újat kell építeni. Vaszary Kolos esztergomi bíboros érsek 1910. május 19. (2599.sz. levél) az ógyallai plébánosnak 240 koronát utalt ki a templom tőkájéből arra a célra, hogy fedezni tudja lakbérét ideiglenes lakásában, az új paplak építése idején, azaz 1910. május 1-től november 1-ig. Ócsvay Ágoston plébános a komárom-szentpéteri esperesnek, Szec-sányi Gyulának 1910. november 8-án írt levelében olvashatunk az ógyallai plébános kétségbeejtő helyzetéről. Miután a szükséges építkezések a paplakon nem

valósultak meg, a lakbérszerződés pedig november 1-jén lejárt, a plébánosnak vissza kellett költöznie az „életveszélyes plébánia lakásba“. Ócsvay plébános lakása körüli „kálvária“ folytatódott még 1911-ben is, ugyanis az illetékes minisztérium 1911. január 19-én 33144/910 sz. alatt kelt levelében közölte, hogy a Komárom vármegyei Államépítészeti Hivatal által készített ógyallai plébániatervek szerinte nem alkalmasak a kivitelezésre, és szakmailag újból kell vizsgálni, hogy nem lehetne-e mégis megjavítani a régi épületet. Ellenkező esetben kéri olyan

terveknek a kidolgozását, amelyek nem térnek el a jelenlegi paplak épületének méreteitől és alaprajzától, s amelyeknek megvalósítása nem haladja meg a 20 000 koronát. Amint ismeretes, 1911. június 29-én Ógyallán nagy tűzvész pusztított, keletkezését különböző módon magyarázták.¹⁷ A magyarázat egyik változata szerint a tűz a főutcai Fischer-pékségben ütött ki (az artézi kút mellett), és gyorsan átterjedt a többi szomszédos épületre, amelyekben óriási károkat okozott. Más források szerint Hajabács József tanító udvarában keletkezett a tűz, és a száraz, szeles idő miatt terjedt innen tovább. A nagykiterjedésű tűz sok épületet elpusztított, többek között két helybeli templomépületet, a római katolikus templomot és a zsinagógát. A pusztító tűz ténylegesen döntött a római katolikus templom melletti plébánia épület hosszadalmas, végtelennek tűnő rekonstrukciós munkálatainak ügyében is. Közvetlenül a tüzeset után, az esztergomi püspöki hivatal, a szentpéteri alesperes

17 A tűzvész keletkezésének az a magyarázata, amely szerint a tűz a pékségben ütött ki, Feszty Istvánétól, szül. Schäffer Piroskától, és Chalupeczky Józsefétől, szül. Hulkó Annától származik. A valószínűbb változat, miszerint a tűz Hajabács József iskolaigazgató udvarából terjedt el, ifj. Konkoly Thege Miklóstól (1873 - 1949), Dr. Konkoly Thege Miklós unokaöccsétől származik, aki a tűzzel kapcsolatban a következőképpen emlékezett: „...A tűz Hajabács iskolaigazgató udvarán ütött ki. Forró, száraz és kissé szeles volt az idő, rövidesen kigyulladt a Hangya szövetkezet épülete (az egykori Jókai kúria), majd a járásbíróház és a telekkönyvi épület, egy perc alatt pedig lángban állt a katolikus templom, utána pedig a zsinagóga. Porrá égett minden...”. In: Visszaemlékezések, írta Konkoly Thege Miklós (1873 - 1949), 15. old. A kézirat megtalálható Ógyallán a Geomágnességi Intézet archívumában. Megjegyezhetjük itt, hogy ifj. Konkoly Thege Miklós Visszaemlékezéseiben helytelenül jelöli meg a tüzeset évét, az 1913-as évszámot tünteti fel zárójelbe tett kérdőjellel. Egyéb dokumentumoknak (egyházi levelezés) köszönhetően ismerjük a tűzvész pontos évszámát, amely 1911.

29. Medgyaszay István: Szent László r. k. templom, Ógyalla. (terv 1912).
Külső nézet. Homlokzat a főbejáráttal.

